

EUROPA PROTIV DEMOKRACIJE

Kada je u siječnju na izborima u Grčkoj pobijedila stranka Siriza, svi mediji su već najavljivali veliki sukob i politički potres. Od onda traje s jedna strane agresivna kampanja za rušenje te stranke s vlasti, a s druge "pregovori" s istim onima koji na rušenju Sirize rade. No zašto uopće vlade zapadnoeuropskih zemalja žele srušiti vlast koju podržava uvjerljiva većina stanovnika te zemlje? Siriza je na vlast došla uz veliki entuzijizam na ulicama ali sa skromnim zahtjevom za zaustavljanjem tzv. "mjera štednje" koje su tobože trebale smanjiti grčki javni dug. Te su mjere nakon pet godina upornog provođenja dodatno povećale javni dug, ali i katastrofalno osiromašile stanovništvo Grčke. Pogrešno nazivana "štednja" zapravo je bilo sustavno i svjesno obespravljanje grčkih radnika i poticanje kapitala u lažnoj nadi da bi to moglo riješiti grčke ekonomske probleme.

Dakle ne radi se ovdje o dugu, nego o tome koja se politika provodi u Grčkoj i u čijem interesu. Vlade zemalja-lihvarica nisu imale nikakvih problema s tim da privatnim bankama poklanjaju goleme količine javnog novca kako bi ih "spasile" tobože u javnom interesu, ali sada su odlučne da žrtvuju cijelu jednu zemlju jer se "dugovi moraju vraćati". Grčki dug posljedica je desetljeća promašenih politika u interesu kapitala i po instrukcijama zemalja Zapada. Ova je zemlja u pretkriznim vremenima bila jedan od najvećih kupaca vojne opreme, naravno uglavnom iz Njemačke i Francuske, a grčki su političari za mnoge od tih poslova dobivali mito, kao što je nedavno dokazano na sudu. Zbog toga je "spašavanje" Grčke početkom krize zapravo bila klasična lihva, zelenašenje jedne zemlje i iskorištavanje nepovoljne situacije za koju nije sama kriva.

Svoju poziciju ucjenjivača zapadnoeuropske vlade su nastojale koristiti kako bi pogodovala svom kapitalu kontrolirajući ekonomsku politiku Grčke. Nakon izbora nove vlade, situacija se dramatično pogoršala jer su institucije EU, bez ikakvog povoda osim želje da destabiliziraju vladu, znatno pogoršale uvjete kreditiranja. Iako se to tako ne naziva, tzv. eurozona pod kontrolom zapadnoeuropskih zemalja nad Grčkom trenutno provodi sankcije, koje su u metodama različite od onih koje su provodile protiv diktatora kao što su npr. Sadam Husein ili Slobodan Milošević, ali je njihov cilj u osnovi isti: promjena "režima". Tijekom cijele zapadne kampanje pune laži, prljavih poteza, prikrivenog rasizma, najgorih populističkih pojednostavljenja i stereotipa, na vidjelo je izašla jedna činjenica koja je do sad bila pažljivo prikrivana iza ideoloških naslaga.

Umjesto prostora "zajedništva u različitostima" i "garancije mira", Europska unija je prije svega institucija kontrole većih zemalja nad manjima. Pri tome se "integracija" koristi kako bi se otvoreno poništavale želje i gazili interesi lokalnog stanovništva ako to nije u interesu kapitala. Trenutne sankcije i pokušaji puča u Grčkoj to dobro ilustriraju. Umjesto fantazije "nacionalne zajednice", Unija se pokazuje prije kao staro kolonijalno carstvo koje nije održivo bez potpune ideološke, političke i ekonomske dominacije metropole. Njegov će pad biti nužan uvjet svake borbe za slobodno i solidarno društvo. ★

BIJI ROJAVA

Prošlog su se mjeseca u Zapadnom Kurdistanu (Rojavi) dogodila dva važna događaja. Prvo je 10. lipnja osnovan Međunarodni slobodarski bataljon (TAI), jedinica sastavljena od stranih revolucionara po uzoru Internacionalne brigade u Španjolskom građanskom ratu i na inicijativu komunista iz Turske i Sjevernog Kurdistanu. Formiranje jedne takve borbene jedinice predstavlja sjajan primjer internacionalne solidarnosti koji nas obavezuje na naš snažniji angažman u njegovom radu. Ono daje nadu kako, unatoč brojnim porazima zadnjih desetljeća, ideja revolucije za bolji svijet nije izgubila na snazi. Drugi veliki događaj bila je oslobođenje grada Tel Abjada u sklopu ofanzive Jedinica narodne i ženske zaštite (YPG/J) koja je konačno razbila opsadu Kobanea, grada koji je postao simbol revolucije u Rojavi. U akciji je nažalost poginuo i prvi zapovjednik TAI-a, Mazlum Aktaş, porijeklom Arapin i član MLKP-a.

Oslobođenje Tel Abjada spada u najznačajnije pobjede bilo koje strane u ratu u Siriji od njegovog početkom prije četiri godine, jer je prekinulo glavni opskrbeni kanal samozvane Islamske države. YPG/J su se time promaknule u jedinu vojnu organizaciju koja se sposobna suprotstaviti ISIS-u, zločinačkoj organizaciji koja je svojim falsificiranjem islama zastrašila cijeli svijet. Alternativa ISIS-u koju predstavlja YPG/J nije samo vojna, nego i ideološka. Osim diktatora Asada, čija su zvjerstva i privilegije za pojedine etničke, vjerske i kulturne grupe i potaknule građanski rat, značajno je oslabila i takozvana "opozicija" koja se danas gotovo isključivo sastoji od različitih frakcija al-Kaide, odnosno triju grupa: Vojske islama koju financira Saudijska Arabija, tzv. Islamskog pokret Ahrar aš-Šam koji financiraju Katar i Turska te al-Nusre, službene filijale međunarodne terorističke mreže.

Te grupe imaju različite odnose sa stranim akterima u regiji ili svijetu i različite metode, ali u osnovi sve dijele istu "salafističku" ideologiju kao i ISIS. Sve se oslanjaju na sunitški ekskluzivizam i predstavljaju ozbiljnu prijetnju drugim zajednicama u toj vjerski, etnički i kulturno raznolikoj zemlji. Iako nastao kao kurdski nacionalnooslobodilački pokret, YPG/J danas predstavlja jedinu snagu koja intenzivno radi na prelaznju vjersko-etničkih granica. Umjesto za svoje oslobođenje ili svoju državu, kurdski se pokret bori za ravnopravnost različitih zajednica u sklopu decentraliziranih gradova i pokrajina o kojima se odlučuje preko direktno demokratskih tijela na kojima mogu sudjelovati svi, bez obzira na svoja različita porijekla i u sklopu ideje demokratskog konfederalizma. Ta demokracija i uključivost kurdskom je pokretu privukla kršćane i ostatke ranije demokratske opozicije,

ali i toliko zastrašila reacionare u regiji da ne prestaju falsificirati optužbe o “etničkom čišćenju” unatoč svim dokazima.

Turska, kao vodeća reacionarna sila u regiji već je nekoliko puta otišla i korak dalje te osim propagandnog rata sudjelovala i u pravim napadima na Rojavu, uključujući i nedavni masakr u Kobaneu kada je grupa zločinaca iz redova lažne “Islamske države” preko turskog teritorija ušla na područje grada i bombama i snajperima ubila preko dvjesto civila. Za mnoge sile revolucija u Rojavi predstavlja veliki izazov, većina ju pokušava ugušiti, a drugi su je prisiljeni ograničeno podupirati (trenutno SAD) u nedostatku “boljih” alternativa, baš kao što su iste imperijalističke sile svojevremeno morale podržavati balkanske partizane ili druge pokrete otpora. Za potlačene diljem svijeta, revolucija u Rojavi predstavlja veliku nadu, dokaz da se može i mora živjeti bolje i da je konačno moguće napustiti svijet eksploatacije, međuetničke mržnje i sukoba te raditi na uspostavi stvarne demokracije, koja je uostalom i neizostavni preduvjet svakog demokratskog socijalizma ★

PRODAVAČI MAGLE

Takozvana predizborna godina je sezona prodavača magle. Iako je inače svima savršeno jasno da političke stranke, bile one liberalne, konzervativne ili “neideološke” zapravo ne smišljaju nikakve velike programe niti predlažu dubokoumne ideje, period uoči izbora ih sve prisiljava da glume stratege i lažiraju tobože pažljiv rad na nekakvim spasonosnim programima. Dok katastrofu koju nam nudi vladajuća garnitura već detaljno osjećamo na svojoj koži, takozvana opozicija još uvijek službeno nije “predstavila” svoja čarobna rješenja. Ipak, iz onog što su pustili u javnost, dobro je vidljivo da “njihove ideje”, koje su im napisali drugorazredni ekonomisti iz Bavorske, očekivano ne nude ništa novo.

Aktualna je vlada svoj mandat provela pokušavajući riješiti krizu “rezanjem” javne potrošnje, odnosno ukidanjem dostupnosti socijalnih servisa za građane i poklanjanjem golemih javnih sredstava privatnom kapitalu koji je onda trebao “otvoriti radna mjesta”. Što se više provodio, program je pogoršavao situaciju, smanjivao potrošnju i povećavao nezaposlenost. Što nudi opozicija da riješi taj problem? – prvi potez bit će im smanjenje poreza za kapital! Kao što smo vidjeli u mandatu ove vlade, te politike vode smanjenju proračunskih prihoda koje onda tjeraju državu na ukidanje ili naplaćivanje socijalnih servisa, koji onda pak tjeraju građane da te servise plaćaju i smanjuju potrošnju. Začarani krug je time zatvoren.

Čak i okviru kapitalizma, ideja “otvaranja radnih mjesta” kroz “stezanje remena” je ne samo nelogična, nego i u praksi dokazana kao neuspješna. Uz to, baš u stilu aktualne vlade, opozicija namjerava i povećati nezaposlenost otpuštanjima u javnom sektoru. Ta otpuštanja, suprotno mitovima koje prodaju populistički, ne znače rješavanje “uhljeba” jer su prvi na udaru uvijek oni koji zapravo nešto rade i koji su na dnu hijerarhije kao radnici koji održavaju zgrade ili rade na šalterima. Njihovi se poslovi “autorsaju” ili “spin-ofaju”. Za različite direktore, upravitelje i nadglednike uvijek ima mjesta i na kraju ih i mora biti. Opozicijska koalicija već sada uključuje desetak “stranaka” čije predsjednike i tajnike treba negdje smjestiti.

Kada bi ijedna od stranaka doista radila na oporavku domaće ekonomije, makar u okvirima kapitalizma, morala bi pristupiti potpuno suprotnim politikama. Umjesto linearnog smanjenja poreza koje se najavljuje, progresivno oporezivanje bi zajedno s vraćanjem dostupnosti socijalnih servisa poput zdravstva i obrazovanja omogućilo građanima da dišu i povećati potrošnju. Umjesto “privlačenja stranih investicija” koje ionako ne dolaze mogli bi poticati “otvaranje radnih mjesta” financiranjem zadrugarstva ili radničkog preuzimanja vlasništva nad firmama koje su tzv.

poduzetnici uništili. I poništavanjem privatizacija koje su čak i na ovim sudovima proglašene nezakonitima. Naravno iako bi takve politike doista omogućile barem privremeni oporavak, one prije svega nisu moguće, barem u okviru kapitalizma.

“Domaći” se kapitalizam se ne može popraviti jer je on takav kakav je već uključen u svjetski ekonomski sustav. Prije svega domaće su se vlade odavno odrekle uopće mogućnosti da formuliraju vlastite politike (koje su određuju u Berlinu i Bruxellesu u interesu kapitala zemalja izvoznicu unutar EU), a onda su nedemokratskim političkim sustavom onemogućile i svaki pokušaj narodnog sudjelovanja u određivanju državnih politika. Ova pitanja nisu “samo ekonomska” i ne mogu se rješavati pametnim prijedlozima. Ona zahtijevaju političko rješenje i to ne takvo koje će tražiti neodržive flastere na sustav u raspadu, već one koje će sustav diktature kapitala zamijeniti direktnom demokracijom, narodnim suverenitetom i demokratskim socijalizmom u kojem će smisao proizvodnje umjesto punjenja privatnih džepova biti ostvarivanje ljudskih potreba. ★

ZEMLJA BEZ LJUDI

Početak ovog mjeseca Njemačka je ukinula radne dozvole za ljude iz Hrvatske. To je mnogima bio povod za slavlje: odlazak u Njemačku za stotine tisuća ljudi u Hrvatskoj, posebno mladih, znači jedinu šansu za izlazak iz situacije trajne nezaposlenosti i siromaštva. Ali to je ipak tužno slavlje jer ono ujedno znači odlazak iz svoje sredine i od svojih prijatelja u teške radne uvjete, na rad koje je u odnosu na druge u toj zemlji znatno potplaćen. U toj situaciji naši radnici neće samo biti stranci, nego i jeftini stranci, manje “vrijedni” od lokalnog stanovništva, osuđeni da žive i rade u sredini u kojoj će uvijek biti bez punih prava koja im pripadaju.

To nije prvi put da ljudi iz Hrvatske masovno odlaze na rad u Njemačku i na Zapad. Još prije Prvog svjetskog rata, nezaposleni i osiromašeni seljaci iz prenapučenih sela u Hrvatskoj koja još nije bila industrijalizirana masovno su odlazili na rad u Austriju i Njemačku. Isto se nastavilo i u Kraljevini Jugoslaviji, iako je destinacija tada osim Amerike češće bila Francuska nego Njemačka. Za vrijeme Drugog svjetskog rata dio ljudi iz Hrvatske je iz logora poslan da radi bez plaće u Njemačkoj, a drugi su odlazili dobrovoljno, da rade kao sobarice ili druge fizičke poslove predviđene za “niže rase” za golo preživljavanje. I “socijalistička” Jugoslavija je, kada je počela provoditi snažnije “tržišne reforme” i napuštati socijalizam, slala svoj višak radne snage u Njemačku (tzv. gastarbajtere).

U tranziciji su se stvari samo zaoštrile. Od ratnih godina, kada su mnogi mogli dobiti azil na Zapadu, do tzv. radnih dozvola za koje su ljudi čekali u redovima satima i putovali stotinama kilometara do Zagreba da bi izvadili vize u ambasadi za sezonski posao od 12 sati dnevno. Čak i prije ukidanja radnih dozvola, unazad svega nekoliko godina, preko stotinu tisuća ljudi se preselilo samo u Njemačku. Ali razlika između svih tih selidbi u prošlosti i ovog što nam se događa danas je u tome što mi više nismo prenapučena zemlja s gomilom djece, a selidbe se više ne događaju jer nas zemlja ne može prehraniti, nego zato što je sve perspektive ove zemlje upropastio kapitalizam.

Ogromna nezaposlenost nakon zatvaranja bivših velikih firmi i istodobno uništavanje socijalne države stvorili su veliku nesigurnost i utjecali na smanjenje broja djece i povećanje smrtnosti. Hrvatska danas ima manje stanovnika nego što je imala sredinom šezdesetih, a tranzicija je izazvala pad broja stanovnika kao ni jedan rat na ovim prostorima do sad. I danas kad gledamo i kukamo kako odlaze naši mladi nastavljam provoditi iste katastrofalne politike privatizacija i uništavanja sustava socijalne zaštite, te istodobnog “poticanja investicija” i privilegiranja eksploatatorskog kapitala. ★